

Plan van Aanpak Pilot Kennisplatform Windenergie

Bilthoven, dd. 21 mei 2014

Opgesteld door:

- Aarten Wind Solutions (AWS)
- Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)
- Energieonderzoek Centrum Nederland (ECN)

1. Introductie & voorstel

Initiële behoeftepeiling

Overheden, ondernemers en burgers zien toekomst voor windenergie, maar ervaren gelijktijdig ook problemen bij de feitelijke realisatie. Die realisatie is des te dringender met de concrete ambitie in het energieakkoord om de komende jaren ca. 4GW windvermogen op land te er bij te realiseren. Dat leidt tot een toenemend kritische houding op de manier waarop nieuwe projecten worden gerealiseerd. Daarmee is het voor het maatschappelijk zorgvuldig ontwikkelen van windenergie in Nederland van groot belang om zowel de maatschappelijke organisaties, omwonenden, de overheden als de sectoren samen te laten spreken en werken. Uit de gevoerde gesprekken met een breed spectrum aan organisaties¹ (bijlage 2), wordt duidelijk dat er een maatschappelijke behoefte is aan een Kennisplatform dat vanuit een neutrale positie, publiek bestuurlijke, maatschappelijke en ondernemers ‘processen’ verbindt en ondersteunt met kennis van techniek, wetenschap en organisatie vormen.

Essentie van het Kennisplatform

Het Kennisplatform zou daarbij moeten voorzien in twee essentiële activiteiten:

- Ten eerste het voorzien in betrouwbare onafhankelijke informatie, door ervaringen en kennis te verzamelen, analyseren en communiceren over windenergie, zowel op land als op zee;
- Ten tweede het bieden van een platform voor effectieve interacties tussen maatschappij, ondernemingen en overheden.

Voorwaarde is dat de betrokken organisaties deelnemen in en bijdragen aan het Kennisplatform. De initiële verkenning in 2013 laat zien dat daarvoor het benodigde draagvlak bestaat bij de sectoren Onderzoek, Onderwijs, Overheden, Ondernemingen en Organisaties & Omwonenden (burgers).

Een effectief kennisplatform biedt een platform voor kennisduiding en draagt daarmee bij aan de zorgvuldige realisatie van windvermogen in Nederland.

Eerste gedachten over Kennisplatform functies en rollen

Het Kennisplatform moet, volgens de voorafgaande consultaties in 2013, maatschappelijke en inhoudelijke gesprekken organiseren, ondersteuning bieden op maatschappelijke vragen en

¹ Thijs Aarten, met een lange ervaring in de energiesector, heeft begin 2013 samen met ECN en RIVM het initiatief genomen om met overheden, onderzoeksinstanties, ondernemers, onderwijsorganisatie en organisaties van omwonenden en burgerbelangen, de zgn. vijf O's, gesprekken te voeren over het oprichten van een structuur die partijen met elkaar in gesprek kan brengen en die kan ondersteunen dat partijen komen tot een gezamenlijk gedragen beeld ten aanzien van de lokale inpasbaarheid van windenergie. Zie ook Bijlage 2.

zorgen, de beschikbare informatie onafhankelijk duiden als mede de mogelijkheden hoe daarmee om te gaan. Een goed functionerend Kennisplatform kan de GGD'en, RUD'en en andere uitvoeringsorganisaties ondersteunen in lokale processen. Maatschappelijke en ondernemersorganisaties kunnen voor ondersteuning bij het platform terecht.

Uit eerdere ervaringen met vergelijkbare samenwerkingsstructuren blijkt dat het belangrijk is dat een effectief Kennisplatform geen bestaande rollen van organisaties overneemt, maar deze ondersteunt met inhoudelijke kennis en procesinformatie. Het Kennisplatform vormt daarmee een samenwerkingsverband van sterke organisaties met een groot netwerk die gezamenlijk zorgen voor organisatorische kracht en een stevige kennisbasis. Deelnemende partijen zouden in dat beeld de basis vormen voor de onafhankelijk opererende structuur die beschikbare kennis uit maatschappij, wetenschap, techniek, ruimtelijke ordening, economie, natuur en milieu duidt en beschikbaar maakt. De duiding van de betekenis, en de eventuele verschillende visies daarop, maken de maatschappelijke gesprekken en besluitvormingsprocessen over windenergie-initiatieven effectiever.

De gesprekspartners gaven verder aan dat het Kennisplatform zich uiteindelijk bezig zou moeten houden met windenergie op land als op zee, en het bieden van een platform voor effectieve interacties.

Het Kennisplatform van en door alle betrokkenen hoort ook vraag-gestuurd te werken. Prioriteiten en activiteiten worden bepaald door de deelnemers aan het Kennisplatform en de klankbordgroep. De klankbordgroep is ook de route waarlangs belangenorganisaties kunnen worden aangesloten.

Voorstel

Om de meerwaarde van een kennisplatform voor wind op land aan te tonen is een pilot nodig. Het is duidelijk dat op langere termijn een effectief kennisplatform inhoudelijk en financieel gedragen zal moeten worden door alle betrokken belangenorganisaties. Voor een pilot doen partijen echter een beroep op het Rijk voor financiering. In overleg met het Rijk is hiertoe het nu voorliggende voorstel ontwikkeld. Dit Plan van Aanpak, met details hierna beschreven, is op hoofdlijnen afgestemd met het Ministerie van IenM als de vertegenwoordiger van de Rijksoverheid op 7 mei 2014. Het voorstel beschrijft nadrukkelijk de verkenningsfase in de vorm van een pilot, waarna een bestuurlijke go/no-go beslissing genomen zal worden over de uiteindelijke oprichting.

2. Activiteiten Pilot (juni 2014 – januari 2015)

2.1 Voorwaarden Rijksoverheid

In voorgaande gesprekken heeft de Rijksoverheid als voorwaarden voor de financiering van de verkenningsopdracht gesteld:

- Het gaat om een pilot Kennisplatform Windenergie. Het is niet de bedoeling om in deze verkenningsopdracht, activiteiten op te nemen die voorsorteren op verdere continuering voordat het effect van het kennisplatform is geëvalueerd;
- Er wordt aan één verkenningstafel gewerkt te weten 'mogelijke (gezondheids-)effecten van geluid afkomstig van windturbines', om vervolgens één kennisbericht te maken en te bespreken met een brede groep van maatschappelijke vertegenwoordigers;
- De focus in deze opdracht ligt op de maatschappelijke processen, en de gewenste betekenis van het kennisplatform als onafhankelijke kennisduider en als faciliterend orgaan t.b.v. de interacties tussen de diverse stakeholders;
- Volledige onafhankelijkheid te betrachten waarbij het Kennisplatform een effectief ondersteuningsinstrument biedt t.b.v. alle stakeholders;

- Er zal een evaluatie plaatsvinden waarbij in een grote maatschappelijke bijeenkomst tevens de toekomstagenda van potentiële onderwerpen zal worden bepaald;
- Indien besloten wordt het Kennisplatform op te richten, dan zal de basis hiervoor een gemengde financiering moeten zijn.

2.2 Outline voorstel

‘Geluid van windturbines en mogelijke (gezondheids-) effecten’ is één van de thema’s in de publieke discussie bij de realisatie van windvermogen. Er is behoefte aan onafhankelijke duiding wat nu eventuele (gezondheids-)effecten door diverse soorten blootstelling en hinder door windmolens, zoals geluid en slagschaduw, op mens en natuur kunnen zijn. Hierbij ligt de focus op gezondheidseffecten door geluid afkomstig van windturbines. Met “geluid” wordt niet alleen werkelijk meetbaar geluid, maar uiteraard ook de geluidshinder bedoeld.

In de pilot zal worden gewerkt aan de volgende activiteiten:

- Maatschappelijk onderwerp ‘Geluid afkomstig van windturbines’:
 - Maatschappelijke voorbereiding;
 - Verkenningstafel opzetten - verkenning maatschappelijke behoeften, aandachtsgebieden en activiteiten;
 - Inhoudelijke voorbereiding;
 - Concept kennisbericht;
 - Brede wetenschap-technische bespreking;
 - Brede maatschappelijke bijeenkomst met belangengroeperingen, bespreken inhoudelijke en maatschappelijke aspecten van het onderwerp.
- Evaluatie van het proces waaronder de samenwerking en beheersstructuur;
- Beslissing oprichten/niet oprichten in een Bestuurlijke bijeenkomst, inclusief het adresseren van mogelijke financiering door stakeholders bij voortzetting;
- De “go/no-go beslissing” zal worden gebaseerd op voldoende adequate bestuurlijke voorbereiding, en n.a.v. de maatschappelijke analyse over de hiervoor vermelde processen en activiteiten, maar wel op basis van één specifiek onderwerp.

Het is van belang te realiseren dat een gezamenlijke, onafhankelijke structuur voor dialoog op thema’s rond windenergie op land (nog) niet bestaat. In deze pilot zal, los van de inhoudelijke uitkomst, ook ervaring worden opgedaan met de dialoog tussen de diverse belangenorganisaties. De ervaring dat het mogelijk is onder de paraplu van een onafhankelijk kennisplatform samen te werken aan duiding van kennis en inzichten is één van de belangrijke resultaten van deze pilot. Dat betekent ook dat naast inhoud ook de vorm waarin wordt samengewerkt onderdeel is van deze pilot. Vertrouwen in de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van het Platform is een vereiste voor alle partijen om die samenwerking te realiseren.

2.3 Werkwijze

Het is van belang dat het vormgeven van proces en activiteiten plaatsvindt met betrokkenheid van de stakeholders zelf. Een belangrijk aandachtspunt is daarbij het borgen van het onafhankelijk functioneren. Dit moet leiden tot een opzet waarin partijen zich herkennen, en die ruimte geeft aan ieders rol en verantwoordelijkheid.

In analogie met andere goed werkende kennisplatformen, zoals het Kennisplatform Elektromagnetische Velden (EMV), is het uitvoeren van deze pilot op basis van een onafhankelijke kennisorganisatie essentieel. Hiervoor zal er een organisatie team worden gevormd dat bestaat uit mensen met relevante kennis en ervaring afkomstig van organisaties

die samen voldoende diversiteit in het windenergieveld in relatie tot de maatschappelijke discussie weerspiegelen.

Bij de aanvang van de verkenningsfase zullen duidelijke procesafspraken worden gemaakt om de vereiste onafhankelijkheid en de gewenste betrokkenheid van alle stakeholdergroepen zeker te stellen.

Tijdens de verkenningsfase worden verschillende Kennisplatformprocessen verkend en uitgewerkt, daarbij gebruik makende van de ervaringen opgedaan bij het Kennisplatform EMV als mede bij de pilot Kennisplatform Veehouderijen thans in uitvoering.

De activiteiten worden uitgevoerd, enerzijds met de organisaties die later de kern van het kennisplatform zouden kunnen gaan vormen, en anderzijds ook met belangenorganisaties die later via de klankbordgroep betrokken zouden kunnen zijn. De eerste gedachten zijn, die nadere afstemming met de Kwartiermakersgroep vereisen:

- De organisaties AWS, RIVM, ECN, Energy Academy Europe (RUG), GGD (mogelijk aangevuld met NWO) vormen de onafhankelijke kern voor het aansturen en invullen van de verkenningstafel, het kennisbericht, en de beoogde maatschappelijke consultatieprocessen;
- De organisaties NWEA, RVO, IPO, Stichting Natuur & Milieu en NLVOW zullen een belangrijke rol in de Klankbordgroep gaan vervullen en een belangrijke bijdrage leveren aan het tot stand komen van de gewenste processen, zowel maatschappelijk als qua beheersstructuur;
- De voltallige kwartiermakersgroep², bestaande uit voornoemde organisaties, zal (pro-)actief bij de verkenningstafel, en bij het tot stand komen van het kennisbericht en maatschappelijk dialoog worden betrokken. Maar wel zodanig dat te allen tijde de onafhankelijkheid als mede de volledige betrokkenheid van alle organisaties kan worden gegarandeerd.

De resultaten van al deze activiteiten worden beschreven in een “Evaluatiedocument Pilot Kennisplatform Windenergie”. In dat document worden de activiteiten geadresseerd zoals weergegeven in de paragrafen 2.1 en 2.2. Dit alles moet leiden tot een bestuurlijke beslissing van betrokken partijen over het definitief wel of niet oprichten van het Kennisplatform met inbegrip van een passende meerjarige gemengde financieringsvorm.

2.4 Project Planning

De inschatting is dat deze verkenningsfase ongeveer een half jaar duurt. Als deze fase succesvol wordt afgesloten, zou dat moeten leiden tot een bijeenkomst waarin besloten wordt over de formele oprichting van het Kennisplatform.

² Kwartiermakersgroep Kennisplatform Windenergie bestaat uit organisaties met verschillende rollen: onderzoeksinstanties, ondernemers, onderwijsorganisatie, lokale overheden, en organisaties van omwonenden en burgerbelangen, de zogenaamde vijf O's. Deze groep vormt tijdens de verkenningsfase enerzijds een klankbordgroep voor het organisatie-team en participeert anderzijds actief bij de maatschappelijke gesprekken en voorbereiding van de voorstellen voor de bestuurlijke “Go/No-Go” beslissing. De belangenorganisaties zouden later via de klankbordgroep betrokken kunnen zijn.

De verkenningsfase bestaat uit een aantal stappen:

	Periode	Activiteiten
.	Jun. 2014	<ul style="list-style-type: none"> Opzet werkwijze en bevestiging/kick-off Kwartiermakersgroep Randvoorwaarden voor proces
..	Jun. – Aug. 2014	<ul style="list-style-type: none"> Verkenningstafel “(gezondheids-)effecten van geluid afkomstig van windturbines” (hierna verkort weergegeven als “Geluid”) nader vaststellen, gericht op inventarisatie van bestaande kennis en inzichten
...	Aug. – Dec. 2014	<ul style="list-style-type: none"> Verkenningstafel “Geluid” houden Processen en uitvoering organiseren m.b.t. inhoudelijke kennisgroepen Opstellen concept kennisbericht t.b.v. maatschappelijke bespreking Vorbereiden en uitvoeren van maatschappelijke dialogen
....	Okt. - Dec. 2014	<ul style="list-style-type: none"> Verkenning van organisatorische en financiële randvoorwaarden indien een positief besluit valt bij de ‘go/no go beslissing’
.....	Jan. 2015	<ul style="list-style-type: none"> Maatschappelijke klankbordgroep bijeenkomst over het concept kennisbericht Geluid en bepalen toekomstagenda van potentiële onderwerpen
.....	Jan. 2015	<ul style="list-style-type: none"> Bestuurlijke go/no go bijeenkomst m.b.t. oprichting Kennisplatform

3. Financiering verkenningsfase

Om de verkenningsfase mogelijk te maken wordt van de Rijksoverheid een startfinanciering gevraagd.

De begroting is gebaseerd op de hoofdactiviteiten, zoals in de tabel hieronder is beschreven. En een kostenvergelijking is gemaakt met de nu in uitvoering zijnde pilot Kennisplatform Veehouderijen.

	Processtappen	Kernorganisaties	Kwartiermakersgroep
1	Werkprocessen bepalen	X	X
2	Verkenningstafel	X	X
3	Document team – regie / inhoud	X	
4	Expertconsultatie	X	
5	Opstellen werkdocument	X	
6	Consultatie	X	X
7	Raadplegen Kennisforum	X	

8	Maatschappelijke bijeenkomst	X	X
9	Go/No go beslissing' pilot	X	X

Begrotingsdetails:

No.	Activiteiten	Totaal In € '000
1	Maatschappelijke processen verkenningstafel, kerngroep- en kwartiermakersgroep overleggen, eindbijeenkomst w.o. bepalen toekomstagenda	75
2	Kennisbericht gezondheidseffecten i.r.t het geluid van windturbines organiseren, voorbereiden kennisbericht en vergoeding externe experts	60
3	Structuur pilot Kennisplatform t.b.v. 'go/no go beslissing' voorlopige structuur w.o. bepalen werkprocessen (garantie onafhankelijkheid), verkenning- en voorbereidingsgesprekken, bestuurlijk en directeuren overleg	60
4	Beheer- en vaste kosten digitale werkomgeving, financieel beheer, vergaderkosten	25
	Totaal= k€	220

4. Diverse toelichtingen & definities

4.1 Projectbureau Pilot Kennisplatform Windenergie

In deze opzet zal de pilot worden getrokken door een organisatie team met betrokkenheid van initiatiefnemers AWS, RIVM, en ECN, aangevuld met de organisaties GGD, RVO en Energy Academy Europe, ofwel het Bureau Kennisplatform (in dit document verder aangeduid met Projectbureau).

Het Projectbureau biedt organisatorische en inhoudelijke ondersteuning in deze fase. Het Projectbureau staat ten dienst van de samenwerkende organisaties, die gezamenlijk de verkenningfase willen realiseren. De constructie van een klein bureau dat mensen betreft van de uiteenlopende samenwerkende organisaties draagt bij aan onafhankelijkheid en draagvlak. Tijdens de verkenningfase treedt Thijs Aarten (AWS) op als interim voorzitter. Het Projectbureau wordt ondersteund en gefaciliteerd door het RIVM waarbij maximaal gebruik zal worden gemaakt van de ervaring en capaciteit die wordt ingezet t.b.v. het Kennisplatform EMV en het Kennisplatform Veehouderij i.o. De organisatieactiviteiten worden gecoördineerd door John Bolte van het RIVM als interim secretaris.

4.2 Organisatie

De pilot wordt getrokken door een projectteam van AWS, RIVM en ECN. Het projectteam wordt ondersteund door een kwartiermakersgroep met vertegenwoordigers van overheden, onderwijs, ondernemingen, onderzoek en omwonenden.

Deze kwartiermakersgroep vormt tijdens de verkenningfase een klankbordgroep voor het organisatie team m.b.t. het vaststellen van het kennisbericht en het actief participeren bij de

maatschappelijke gesprekken. Ook zal de kwartiermakersgroep actief worden betrokken bij het maken van voorstellen voor de kennisplatformorganisatie en -financiering.

Via deze kwartiermakersgroep wordt de brede maatschappelijke betrokkenheid en het draagvlak voor de te ontwikkelen activiteiten verkend en verzekerd. De kwartiermakersgroep kan de kern vormen van de uiteindelijke Klankbordgroep Windenergie als het kennisplatform gecontinueerd wordt.

4.3 Verkenningstafel

Uiteindelijk gaat het er om de rol van onafhankelijke ‘kennisduider’ in te vullen. Daarvoor zal het organisatieteam een ‘verkenningstafel’ organiseren over “mogelijke (gezondheids-) effecten van geluid afkomstig van windturbines”.

De ‘verkenningstafel’ is een voorbereidende bijeenkomst waarin een start wordt gemaakt met het inventariseren van de beschikbare kennis en inzichten en de issues die daarin spelen (meenemen van bestaande initiatieven). Hierin zullen zoveel mogelijk stakeholders worden betrokken. Het doel van een verkenningstafel is tweeledig. Het gaat om het inventariseren van vragen, kennis, inzichten en tevens het in kaart brengen van de prioriteiten en gewenste activiteiten (toekomst agenda). Daaruit volgen de kwesties waarover verdere discussie en opinievorming nodig is. Dit is tevens het begin van het naar binnen brengen van de discussies over die issues.

4.4 Kennisbericht

Bij een ‘kennisbericht’ wordt de maatschappelijke achterliggende vraag verduidelijkt. Via consultatie bijeenkomsten met experts en ervaringsdeskundigen wordt de beschikbare kennis in beeld gebracht. Op basis daarvan wordt een werkdocument geschreven dat aan de betrokkenen wordt voorgelegd. De voorgenomen verwerking van de reacties wordt besproken met de experts die de inhoudelijke kennis van kennisplatform organisaties vertegenwoordigen (eventueel aangevuld met enkele externe experts). Bij relevante onzekerheden of verschillen van inzicht worden deze duidelijk herkenbaar beschreven waarbij ook wordt aangegeven wat daarvan de betekenis is voor de beschikbare handelingsperspectieven. Het resultaat van deze verkenningsfase activiteiten wordt beschreven in een concept kennisbericht en besproken tijdens de te organiseren maatschappelijke bijeenkomst. Tijdens die bijeenkomst kunnen deelnemende klankbordgroep organisaties ingaan op de wijze waarop een vervolg kan worden gegeven aan de maatschappelijk-inhoudelijke activiteiten rond die onderwerpen.

4.5 Evaluatie en verkenning

Het voorliggende voorstel betreft een pilot voor een kennisplatform. Deze pilot beperkt zich tot één onderwerp, ‘geluid’. Onderdeel van een pilot is de evaluatie van zowel de gevolgde werkwijze als de toetsing van de toegevoegde waarde van een kennisplatform op andere punten van maatschappelijk debat.

Onderdeel van de pilot is het voorbereiden en organiseren van die evaluatie in de vorm van een landelijke bijeenkomst windenergie. Op die bijeenkomst zullen belangenorganisaties, overheden, onderwijs, ondernemingen, onderzoek en omwonenden worden uitgenodigd voor een maatschappelijk gesprek over windenergie. Daarbij wordt zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij bestaande initiatieven.

Op deze bijeenkomst zullen de resultaten van de pilot worden besproken. Daarnaast zal de bijeenkomst in het teken staan van het beter leren kennen van elkaars standpunten over

windenergie en de achterliggende motieven. De bijeenkomst biedt nadrukkelijk ook ruimte om elkaar beter te leren kennen en toekomstige prioriteiten (de zgn. ‘toekomstagenda’) te identificeren en bespreken.

4.6 Bestuurlijke bijeenkomst Kennisplatform Windenergie

Tenslotte zullen de resultaten van de eerdere stappen leiden tot een beeld van het Kennisplatform met de benodigde mankracht en middelen. Tussen september/oktober en december 2014 zullen met zowel partijen die beoogd deelnemer zijn aan het Kennisplatform als met betrokken maatschappelijke partijen die gevraagd worden deel te nemen aan de Klankbordgroep Windenergie, verkennende gesprekken worden gevoerd.

Gesproken zal worden over het doel, de taak, de organisatie en de financiën. Deze gesprekken moeten ertoe leiden dat uiterlijk januari 2015 tijdens een bestuurlijke bijeenkomst een “go/no go besluit” genomen kan worden over de oprichting van het Kennisplatform Windenergie.

Bijlage 1 bevat een initiële lijst van uitgangscriteria voor de ontwikkeling van het Kennisplatform.

Bijlagen:

1. Denkrichting criteria voor de ontwikkeling van het Kennisplatform Windenergie.
2. Consultaties stakeholders en samenvattende conclusies voorafgaand aan het verzoek om startfinanciering.

Bijlage 1: Denkrichting criteria voor de ontwikkeling van het Kennisplatform Windenergie

Vooralsnog wordt op basis van de gevoerde gesprekken gedacht aan de volgende criteria:

- Gekoerst wordt op een gemengde publiek-private financiering, vanwege de combinatie van ondersteuning van lokale processen, de maatschappelijke processen en de ondernemersprocessen;
- Borging van deelname van rollen en expertises nodig voor integrale benadering maatschappij, wetenschap en praktijkkennis;
- Uit eerdere ervaringen met vergelijkbare samenwerkingsstructuren blijkt dat het belangrijk is dat een dergelijk Kennisplatform geen bestaande rollen van organisaties overneemt, maar deze ondersteunt met inhoudelijke kennis en procesinformatie;
- Borging van de mogelijkheid van de deelnemende organisaties om in gezamenlijkheid de individuele organisatie-verantwoordelijkheden voor het duiden van de informatie in te kunnen vullen. Elk is zelfstandig verantwoordelijk voor zijn taak en de daarbij horende duiding van informatie, belangrijk voor het samenwerken is dat die zelfstandige verantwoordelijkheid via de samenwerking goed kan worden ingevuld;
- Borging feitelijke onafhankelijkheid Kennisplatform;
- Een maatschappelijk overtuigend beeld van de onafhankelijkheid (het vertrouwen daarin van maatschappelijke organisaties en media) en tevens gezaghebbend zijn door met autoriteit over kwesties te spreken;
- Maatschappelijke dialogen en discussies in de klankbordgroep en kennisgroepen moeten transparant worden gepresenteerd;
- Kennisplatform is toegankelijk voor iedereen (zowel individuele burgers als ‘instituten’);
- Bereidheid van zowel private partijen als publieke partijen om het Kennisplatform financieel mogelijk te maken;
- Private (deel) financiering door verschillende onderdelen/sectoren;
- Indien private (deel) financiering dan ‘level playing field’;
- Focus loopt samen op met partijen die voor financiering zorgen;
- Politieke realiseerbaarheid van de organisatie van de publiek-private financiering;
- Draagvlak direct betrokken organisaties bij de organisatievorm;
- Effectiviteit waarmee de financiële middelen bijdragen aan het actief en passief beschikbaar stellen van informatie over windenergie in relatie tot het adresseren van vragen en zorgen van de maatschappij.

Bijlage 2: Consultaties stakeholders en samenvattende conclusies voorafgaand aan het verzoek om startfinanciering

1. Algemene conclusies en vervolgstappen

Voorafgaand aan het verzoek om een financiering voor de verkenningsfase zijn diverse gesprekken gevoerd met stakeholders. De stakeholders reageerden positief op het voorstel van een Kennisplatform Windenergie. De samengevatte opzet, zoals hiervoor beschreven, zal met de stakeholders verder moeten worden uitgewerkt tot een structuur waarin iedereen zijn of haar rol kan en wil invullen. Belangrijke aandachtspunten vormen de borging van de neutrale onafhankelijke positie van het Kennisplatform, de goede betrokkenheid van de verschillende partijen in het Kennisplatform of via de Klankbordgroep. In de verkenningsfase is het van belang dat zowel organisaties van het uiteindelijke Kennisplatform als de klankbordgroep betrokken zijn.

2. Consultaties

Gedurende 2013 en in januari 2014 zijn gesprekken gevoerd met onder meer: Alliander, EAE/RUG, ECN, Eneco, Energie Nederland, Groningen Seaports, IPO, Ministerie EZ, Ministerie I&M, Ministeries EZ/IM/VWS + RIVM/ECN/AWS, NWEA, Nederlandse Vereniging Omwonenden Windenergie (NLVOW), Noorderpoortcollege, NWO (en FOM en CWI), FLOW, Project ontwikkelaars Windparken, Provincie Groningen (2 Gedeputeerden), Provincie Noord-Holland, RIVM, Samenwerkende Bedrijven Eemsdelta, Stichting Energy Valley, Stichting Natuur & Milieu, TKI-WOZ/FLOW, VNG (contacten nu gaande via RIVM), XEMC Darwind. Daarnaast zijn diverse bedrijven en organisaties geïnformeerd, w.o. verschillende ingenieursbedrijven, ECF, ondernemers in duurzaamheid, TenneT.

Op 19 december 2013 is, door vertegenwoordigers van de Ministeries I&M, EZ en VWS, en vertegenwoordigers van AWS, RIVM en ECN, overlegd over het initiatief. Het gesprek was een vervolg op een eerder overleg op 12 september 2013 en resulteerde in de volgende conclusies en afspraken:

- Conclusies:
 - De onafhankelijkheid van het Kennisplatform is essentieel. Belangrijk is deelname van de stakeholdergroepen, zoals is voorgesteld, maar ook dat kennisberichten volledig objectief en onafhankelijk moeten worden opgesteld en dat de organisatie van het Kennisplatform hier op ingericht moet zijn. Aan de hand van voorbeelden uit het ‘Kennisplatform EMV’ is toegelicht hoe e.e.a. daar is geregeld. Voor de verkenningsfase wordt de recente opgedane ervaring met het ‘Kennisplatform Veehouderijen’ gebruikt als voorbeeld.
 - Start gefaseerd, met focus op prioriteiten, en ga voor een ‘lean & mean organisatie’.
 - Goede en zorgvuldige procesvoering, zoals in het concept voorstel is beschreven, is inderdaad essentieel. Er moet een platform worden gecreëerd voor het voeren van gestructureerde dialoog waar partijen elkaar spreken en getracht wordt issues op te lossen; m.a.w. goede procesvoering (“daadwerkelijk gehoord worden en niet alleen maar aanhoren”).
 - Na de verkenningsfase wordt een gemengde (publiek/privaat) financiering voorzien voor het Kennisplatform; dit zal in de verkenningsfase worden voorbereid.

- Afspraken:
 - In februari 2014 wordt een financieel en inhoudelijk voorstel bij de 3 ministeries neergelegd dat een verzoek bevat voor een startfinanciering door de Rijksoverheid voor de verkenningsfase.
 - In de verkenningsfase de acties uitvoeren zoals al eerder zijn beschreven, te weten:
 - Het voorbereiden van de inrichting van financiële en organisatorische structuren.
 - Het voorbereiden van een bestuurlijke “go/no go” beslissing.
 - De verkenningstafels met de stakeholders voorbereiden. Dat is inclusief het voorbereiden van inhoudelijke kennisplatform kennisdocumenten, en het realiseren van maatschappelijke dialogen rond 2 thema’s.
 - In de verkenningsfase starten met het adresseren van 2 thema’s die regelmatig spelen in de maatschappelijke discussies, te weten: ‘laag frequent geluid’, en ‘wat zijn de maatschappelijke kosten-baten van windenergie’.

Naar aanleiding van verdere discussies met de betrokken ministeries in de periode maart-april, is in mei 2014 besloten om voorlopig één kennisbericht over de “gezondheidseffecten door geluid bij windturbines” te schrijven, maar wel de verkenning van de pilot degelijk uit te voeren met focus op maatschappelijke processen zodat een adequate “go/no go beslissing” kan worden genomen voor oprichting van het Kennisplatform of niet.